

ПАРТИЙЖИ АМЫДЫРАЛ

Партийжи-политиктиг ажылдар

Чаа-Тал району Ленин аттыг көдөз ажыл-агый артелинин партия организациясы ССРЗ-ниң Дэди Советинге сонгулдаарга уткуштур агитас-массалыг ажылды колхозчулар ортузунда болбошту тунар. Колхоз төвүндө, Оругу болгаш Кожай деп черлерде үш агитпунктуларын тургускудаан. Ол агитпунктуларда коммунистер, комсомолчулар болгаш партия кежиүгү өнес активтер шунту 50 ажыг кижилер ССРЗ-ниң Конституциязын болгаш сонгулдаар дугайында Дүрүнү сонгукуларга таныштырып, шлеткелерин, беседаларын, солун номчулаан чорудуп турар.

Агитаторларын аразында Дидий-оол, Очур-оол, Чержей-оол, Седен, Хуваа-Сурюк, Ортуң-оол олар сонгукулар ортузунга беседаларын, солун номчулаан тургучу чорудуп турарлар.

С. СОТНАМ.

Барыш-Темчик районун Ак-Доурак суурда партия организациясы 32 агитаторларын шунин алган болгаш оларнын семинарын эрттирген.

Агитаторлар ССРЗ-ниң Конституциязын, сонгулдаар дугайында Дүрүнү, Совет Армиянык дөртен чыл өвүчү дугайында беседаларын чорутулаан болгаш депутатка кандидаттарын дугайында агитацияны калбартып эгезивер. Агитаторлар Чечен, Базаан, Вакрушева, Савченко, Дуган-оол, Боранай олар өкш ажылдап турарлар.

Д. МОНГУШ.

Бай-Тайга районун Сталин аттыг колхозта партия организациясы колхоз бидүрүдөгизин агып-агы адырамында 30

агитаторларын быжылган. СЭКП ТК-нын, ССРЗ-ниң Министрлер Чөвүделенин көдөз ажыл-агыйын агып-агы адырамын Кыргынын бригадаларда болгаш фермаларда ажылдап турар колхозчуларга калбаа-биле таныштырган.

Болхоз төвүндө агитпунктуга көрүштү кыдыр дерин шимээн. Мында агып-агы адырамын дугайында болгаш сонгулдаарнын эгезилерин дугайында болгаш агитаторлар агитпунктуга доктаамал дежурыйлап, сонгукуларга беседаларын кылып, оларнын агып-агы адырамын дугайында берип турарлар.

Болхозтуң балчыннарын, ховууну агып-агы адырамын дугайында ССРЗ-ниң Дэди Советинге сонгулдаар хүнүн болгаш Совет Армиянык 40 чылым чедиктинин уткуур дөш белиткен хүлээгелерин ап, чүткүдүт ажылдап турарлар.

Х. КАРА-ООЛ.

Барыш-Темчик районун «Совет Тыныын 5 чылым» колхозта партия организациясы (секретары эш Даржаа) колхозчу агып-агы адырамын ортузунга полит-массалыг ажылды өкш организациястан.

Агитаторларын колхоз бидүрүдөгизин агып-агы адырамын быжылган. Чижээ, тайгада туугу мыкы белеткел турарларын ортузунга агитация ажылдын чорудуу-биле 9 агитаторларын, хову бригадалында 5 агитаторларын болгаш мык ажылдын фермаларында 9 агитаторларын быжылган.

М. ЧУДУМ.

Чөөн-Темчик районун «Октябрь 30 чылым» колхозта партия организациясы

ним чанында агитколлектив 44 агитаторларын каттыштырып турар. Көдөз ажыл-агыйын тускай эртемингери, башкылар, өмчилер агитаторлар болуп идеейинг ажылдап турарлар.

Болхоз төвүндө агитпунктуга кеженин-не сонгукулар дола берген турар. ССРЗ-ниң Дэди Советинге ап болуур сонгулдаарын дугайында, хамааттарын эгезилерин дугайында болгаш агитаторлар сонгукуларга чугаалап берип турарлар.

Н. НЫЛЫН-ООЛ.

Чоокта чаа СЭКП Таңды райкому Кочетов суурга агитаторларнын семинарын эрттирген. Семинарга Держинский аттыг, Сталин аттыг колхозтарнын база Элегес сонхотуң партия организацияларын агитаторларын киришкен. Анаа элээн хөй лекцияларын номчана болгаш агитаторлар ажылдын дугайында солускан.

Элегес суурда Держинский аттыг колхозта партия организациязын агитаторларын ССРЗ-ниң Дэди Советинге сонгулдаарга белеткелер эгезилден бөр сонгукуларга ССРЗ-ниң Дэди Советинин 9-ку сессиянын болгаш СЭКП ТК-нын декабрь Пленумунуң материалдарын, сонгулдаар дугайында Дүрүнү болгаш Конституцияны таныштырган. Мында агитаторлар Дүктүг-оол, Санаа, Крайнова, Лыкова олар буттарыга быжылган участооктарга беседаларын, солун номчулаан доктаамал чорудуп турарлар.

А. БАВГУМ-ООЛ.

Бир кичээл билдинмейн эрткен

Ол январын ортан үези турган чүве. Ол кезээ хөдөк калбаа-биле болза, уруг соок чок. Мында мын агып-агы адырамын агып-агы адырамын болгаш алаачыларын урук-сууртукап калторала көп турганнар. Кежээ чеди шак ажыл турга пропаганда, кичээл дэргазына көргөш:

— Баш кижилер! — деп айтырган. — Ам дээринде 5 кижилер-дир, даштын база улус кел чөр, бичи маапар-дир — дээрге, пропаганда элээн маапан.

— Ам кичээл эгезилер-дир — деп, пропаганда чугаалаан. Пропаганда Бугаков үш удаа кичээл тургудына кичээлдин баштайгы шагында таймыларлап, ону бүтүргөн араак чугаалай-дир. Кичээлде 6 кижилер кирип турар, оларнын чүгүе үжү кыдыраштармын, а оозунда чүтүң-дир шыйбаан. Оон өскелери карандаш-даа, саазын-даа чок келгенер.

— ССРЗ-ниң Дэди Советинин байырым сессиянына Н. С. Крушевтуң шлеткелдин бистин районун чамдык черлеринде өөренип дооскан, а биз дооспаан биз, ам шлеткелди өөренип узамчылар бис — дөш, баштайгы өгө сөзүңгө хөй артык таймыларын кылып турган.

Темазынын планын-даа берейин, шлеткелди солудан номчуп эгезил берген, бир болушту шак иштенде шак мычаар номчуп эрткен, дыннакчылар айтырылар салырга пропаганда солудан караан шраттайн таймыларан олур.

— Бир чижектен алгаш көрөөл, Совет эрге-чагырганын 40 чылынын шлеткелде чеди алган чедикшинеринин көл түннелери бөдүр — дөш, дыкка хөй саннарнык дегти солудан адал номчуурга дыннакчылар чүнү-дир шыйбаан. Пропаганда кичээлдерин эрттиредеге областа, районда агып-агы адырамын бидүргө чыл келген туум-на өзүң, каабын турар деп чүвени көрсүзөң.

Эрткен темаларын быжылган, калтаптарын уттуң турар. Чамдык дыннакчылар, чижээ Соколов, Ливовев, Продов олар кандык темаларын өөренип эрткен билин өкш билейин турар. Районун албан организацияларында, колхозтарында коммунистерин марксизм-ленинни эгезилеге канчаар чоруп турарын Тес-Хемнин партия райкомун, өкш пропаганда болгаш агитация кидили сонугурап көрбейн турар, бо политбөлүмүн агып-агы адырамын районда өкш ден санап турар.

Агар политика бөлүгүндө шунту 9 кижилер өренип турар. Инчаарга олар шунту-ла чүве биллп алыр, өөренир хөңгү чок, багай кижилер чымылган-дыр деп мөөртан киди түннел кылга болза шын эс. Олар марксизм-ленинни теорияны шингездип алмасып, Совет Эзелелде болгаш даштыкымда болушкуннарны сонугурап турар. Чижээ ээрге, Виткин, Молчанов болгаш оон-да өскелер кичээлдерге үргүлчү келир, темаларын сонугурап номчуп турарлар.

Кичээлдерин идея-теоретиктиг дегил, дыннакчыларын идея, сонугурагы болуур пропаганда элээн уругу канчаар-дыр. Мында турбу же пропаганда эш Бугаков ол чугула партияны алаачыларына чок көрүп, кичээлдерге белеткел чок келп турар. Мында партия организациязын (секретары эш Соколов), райкомун пропаганда болгаш агитация кидили (эргелекчи эш Ширнев) пропаганда агып-агы адырамын контролдаган, дуулашпаан келген.

Бо бөлүмүнү агып-агы адырамын районун партия чырмылкынын системанын партияны удуруткамын күштедилери СЭКП Тес-Хем райкомундан негеттиип турар.

А. ТОГУТ-ООЛ.

СОВЕТ АРМИЯНЫҢ БОЛГАШ ШЕРИГ-ДАЛАЙ ФЛОДУНУҢ

40 ЧЫЛ ОЮНГА УТКУШУР

Кызыл Армияны тургускан дугайында болгаш Коммунист партиянын удуруткамын-биле өкш чедип алган алдарлыг тилектелерин дугайында чугаалап турар хөй сангыг эгезилер-херекселерин, төөгүлү документтерин болгаш уран-чулуулар чугааларын Совет Армиянык Төп Музейинде кадалап турар.

1918—1920 чылдарда даштыкымдын интервенциянык болгаш штишканык контрреволюциянык удуур база

1941—1945 чылдарда Ала-чүрттуң Улуг дайынын үезинде Советтер чүрттүн Чепескитг Күштерининк демиселин көргүзүп турар материалдар музейде хөй-биле дегеттиген.

Чурунта: Совет Армиянык Төп Музейининк туурамыт кады.

Фото В. Сомовьянов биле В. Мастолюгову. СЭТА-нын фотохрониказы.

Бо хүннерде чүрттүн хоорайларында

Совет Армиянык болгаш Шериг-Далай флорун дөртен чыл оюнга уткуштур ажыл-ишчел белеткел чоруп турар. Совет Эзелелдин Чепескитг Күштеринин дугайында лекцияларын номчуп, шлеткелерин кылып, оларнын дайынчы чапчыларын көргүскөн чуруктар болгаш номнар дегеткелерин организацияп турар.

Клев гарнизоунуң кээктерининк бирээсининк солдаттар клубунда бо хүннерде уугу өөрүшкү хөңгү. Мында старшина Василий Смоляренкоуң башталгазын-биле чымыл хөңгү чак програмmanı белеткел турар. Совет Армиянык дугайында ырларын клуб начальниги лейтенант Владимир Головануң организациястаны хөңгү өренип киреңкилерин өөренип эгезилген. Солдаттарын таңды ансамблинин репетицияларынга Киевтинк фотосалым фабриканынк анык агып-агы адырамын киреңки турарлар. Ленин-биле учурашкуну чыраан хоочун коммунистер Н. И. Потопов, Л. Я. Рубленков, хоочун агып-агы адырамын С. И. Струтинский суглар киреңки «Бис Ленинник хөрөнгө шынчы бис» деп темалык кезээ көчүт солун бооп эрткен.

Минсктинк культура клубтарында болгаш бажынардын агып-агы адырамын дайынчылар-биле учурашкычынары болуп турар, а чоокта чаа офицер-

лериниң округ Бажынынга «Чепескитг күштер совет композиторларнын болгаш алаачыларнын чугааларында» деп темалык концертке чугаалчылар Н. Шеманкин, Михаил Колачинский, Петро Прокодько, Дмитрий Ковалев киреңкинер. Кежээге Белоруссиянык опера болгаш балеттин күрүне театрыннык ыраакчылар болгаш Кургуейн орус ший театрыннык артистери өкш көргүскенер.

1942 чылдын чалынык кадык-документ хүннеринде Төрөөн чүртту камгалаары-биле чоруткан, Сибириниң өкш-дурачы дивизиянын составына чораннарнын чугааларын Новосибирсктин агып-агы адырамын чону улуг сонугураа-биле дыннап турарлар. Гвардейжи атты чаалап албашан, ол дивизия туулушкуннар-биле үш муң кире километрин эрткен. Дайыннын чөвүрбү танкалары-биле болгаш фашисттик чадаг шригитинк батальон-биле туулушкуну шыдашып өрткөн артиллериястын, капитан Мелвядуң өлүм чок эрес-дизик херектерин дайынчылар чугаалап турарлар.

Совет Чепескитг Күштерининк байырагында тураскааткан агып-агы адырамын руудаларда агып-агы адырамын болгаш дайынчыларнын быжыг байырагы изергелектерин турар. Эрткен хүннерде даайжылар — дайынчы болгаш политика-

тыг белеткелдин шыларакчылары база анык судно тургучулары Таллинник матростар клубунга каттышкан кезээ эрттиргенер. Эстониянын Коммунист партиянын Таллин хоорому болгаш хоорукксом шыларангай корабльге тып-сыр шилчири Кызыл тукут үздөлөп тургускан. Эрткен хүннерде хоорукксом даргазы — шаандык балтий далайжымы, хоочун коммунист А. Гендриксон каттышкычынын өң өкш өкшөкчө оу байыраакчы-биле тывыскан.

Севастопольдун бидүргө черлеринде ам аныктарнын дайынчы даайжылары-биле кады кезээлери, киноларже кулунеходтарын, экскурсияларын болгаш спорт учурашкычыларын эрттирип турар. Бо хүннерде даайжыларга үргүлчүлүк алаачылар болза, хамааты дайынчы болгаш Ала-чүрттүн Улуг дайынын хоочун киреңкилерин болуп турар. Севастопольдун маадирлар камгалаалынын үезинде гитлержи танкаларнык оруму мага-боттары-биле дуглап турган эрес-дизик кара-далайжылар — политрук Н. Фильченков, матростар В. Пыбульо, Ю. Паршин, Д. Одинцов болгаш И. Красносельцев оларнын албан эрттирип турганын кезектин муш-өргөл даайжыларга улуг сонугураагы болуп турар.

Школа ажылы — бүгү хөй-ниитиниң херээ

Партиянык ХХ съездининг улус өөредилгенин талаан-биле солугурааларын амырдалга буттандырбашан, областинк школаларында өкш өкш башкылар өөредилгени амырдалга-биле холбаштырып, урууларын өөредилгенин болгаш кичи-идеяларын херээге буттарнын бүгү бидилгенин, арга дуржудаларын берип турарлар. Оон түннелде школаларын өөредилгенин шынарын элээн берип турар. Бо талаан-биле чамдык чижектерин көрүп болур.

1956—57 өөредилге чымынның төңүтүндө, оон мурундагы чыла дөкөйлөргө өөредилгени шынарын беш хуу өскөн Кызыл-Тала өөредилге чымынын бири чартымын түннел эрткен чымын бө үздөги денненден база-ла бектик болган болгаш багай демоктик өөреникчилерин саны 500 кижилер чымырылган.

Өөреникчилерге ханы болгаш бижы бидилгени берип турар өн-он мурунчыл башкыларын алап болур. Оларга хамыктын мурунда Балгазын ортумак школазын башкылары Сивнев, Саламатова, Кызылдын № 7 школазын немек дыл башкысы Калаидова, Өвүр районун Тургалын ортумак школазын төрөө дыл башкылары Кыстам, Даваа болгаш оон-да өкш хөй-хөй башкылар каапар-жыр.

Ол башкылар буттарнын ажылыга бектик түннелдерин канча чедип ап турарын диле, хамыктын мурунда өөренип материалдары тургаларга бидилгенин-биле таймыларлап, бижиме агып-агы адырамын агып-агы хөй-хөй хөй-хөйлерин агылап, кичээлди солун, утка-шыннарын, ханыкшымдык кылдыр эрттирип турарында болур.

Хөй-хөй школаларын коллективтерин урууларын практиктиг ажылдарга чапчытырып, политтехниктиг өөредилгени күштедилерин, оң материалдык базаланган тургурап дөш биче өкш ажылдарын чорутканар. Бо талаан-биле Хову-

Аскынын база Кызылдын № 1 ортумак школазын (директорлары эштер Ф. Мухометгареев, Чередниченко) оулап дөкөйгө чоруп. Ол ишкан Сүт-Тал районда чаа өөредилгенин мастерскаяларын болгаш башкыларга таарымчалыг чуртаага бажынарнын туулууда.

Школазынын бидүргө-биле харылаачыларын быжылган, материалдык базаларын тургурап талаан-биле оларга тодоргай дуузын көргүзүп турар бидүргөлөр, агып-агы адырамын организацияларын болгаш удуруткучулар база бар. Оларнын чижээгө Лову-Аскынын «Тыва коболь» комбинаты (директор эш Саенко), мыз заводун (директор эш Базауров), культурун эргелекчинин типографиязын (директор эш Бергер) кырып болур. Оон-биле холбаштыр бо талаан-биле областын үздөлүп өөредилгенин начальниги эш Босовту оулап дөкөйлөргө чугула. Ол мурунда Лову-Аскына комбинат директору турган, мында ортумак школазын материалдык базанын тургузарында дыкка улуг дуузын чөдирген.

Ыным болза-даа областын школазынын ажылында улуг чештер бар дөкөйн чугаалайын барып болбас. Илалгыч бүгү ниитиниң өөредилгенин хоолдугу күштеринин талаан-биле агып-агы адырамын дөкөйлөргө чугулап тургустунган. Өөредилге чымынын эгезилде-ле школа чымынын урууларын хөңгүлөп аларыннын планын чамдык районнар күшөтүзөң. Илалгыч ол хоолдугу күштер дугайында агып-агы адырамын Барыш-Темчик, Бай-Тайга районнарда. Кызыл хоорайда онза багай болуп турар. Устуне черлер улус агып-агы адырамын бо талаан-биле көрдүнгөн планын чүгө күшөтүзөң өкш, харын өөредилге чымынын бири чартымын дуртууна школа чымынын хөй-хөй урууларын канчаар-даа барганы билдирмес.

Бо чештер чорук болза, бир талаанда чер-черде партия, совет органнын бү-

гү ниити өөредилгенин хоолдугу хөрөнгө хөй-ниитини кошкандиришкенип, чештер ажылдаан көргүзүп турар. Ийн талаанда улуг боруу школардын урууларын чоруй баарын база ол хоолдугу уруу чоруттарын санын амыр көрү улус өөредилгенин организациян чамдык ажылдакчыларынга, бири эгезилде башкылар коллективтеринге, школар эргелекчилеринге болгаш директорларынга оонакжыр. Бир өкш школазын директорлары, класстарын удуруткучулары өөреникчилерин школага келбей барганын чыдагылаан дөкөйлөргө тодоргалар, өвү дөкөйлөр дугайында чөтүл хөңгө-дөкөйлөр алган болза, мындык чештер турбас учурап.

Областын школазында өөредилгенин шынарын чөтүл денденде чөдир бөлөк деп канчап-даа чугаалап болбас. Чүгө дээрте чыл санмын-ла дыкка хөй школачыл өөренип турган класстарынга канта олтура чоруктар ам-даа шоогул эгезилегең. Чамдык өөреникчилер ортумак школазын өн агып чыдар өөреник чөдөр ийликке, школа дооспайн ону шуут канчап чорутуп чүгүлөр база бар. Бир класка ийе, үш чыл өөренир чоруктан урууларын школага өөренир назы-лары арттып, класстын өкш өөреникчилерин өөрениргө шалтыкташ туруп бөр таарымчалыг тургулаар. Ол бүгүтө курган чыл санмын-ла дыкка хөй артык чарыкчалды үндүрүп турары билдиргир.

Өөреникчилерин багай өөренир чорунун чыдагылаан хоолдугу-ла чамдык школаларга өөредилге-кижизилдеги агып-агы адырамын организацияны-биле таймыларлап турар. Анаа чижек кылдыр Чаа-Тал районун төвүндө ортумак школын кырып болур. Мында үш өөреникчилерин бөргө-ле багай өөренип турар. Школанык директор эш Ондар Биче-оол, өөредилге эргелекчилерин турган эш Суягукова башкылардан кандык-даа негедир

кылбайн турган, мычаарга башкыларын өөреникчилерин негедирсе база кошканди. Анаа өөредилге чымынын ийинги чартымын эгезилеге чөдир кичээлдерин болгаш дежурыйларын доктаамал распасания бектик чок турган. Школан удуруткучулары бо дугайында кичээлге-даа сабаанар.

Мында өөредилге планын барымдала-вайн турар болгаш чамдык эртемнерин талаан-биле артык кичээлдерин немен турган. Мычалажок өөредилге эргелекчилерин чугула эртемнерин распасаниягө кирерин мырлай «уттукан» турган. Школачыл кичээлдер эгезилеге чөдир база чыпар үезинде, кичээлдер сонда кандык-даа хайтаарал чок болган чүндө канчаарын буттары баш шынин турарлар.

Интернат соок болгаш мында урууларын өөренип, чурттаарына таарымчалыг байда тургустунган. Ол районун салгыларында агып-агы адырамын аяк-саяк хөй турга-ла оларын бектик интерватка болгаш оон столууларында сачып ап шыдаанар — школан удуруткучуларын чүгө агып-агы адырамын эвек чоруп көргүзүп турар.

Бо бүгү чештер канчап болу берген, школан башкылар коллективин чүңү көрүп турганын деп айтырып тургустунуп көр.

Ол болза, хамыктын мурунда ол школа удуруткучулар болгаш башкылар буттандыр болгаш негедилерин куудалдып, мында агып-агы адырамын дугайында шүтүмчүлөп болгаш бут-шүтүмчүлөп болууда-ла чок болуп турган-биле таймыларлаптынар. Ол ишкан ол школага агып-агы адырамын багай тургустунган СЭКП райкомунун болгаш районун улус өөредилге кидилинин школар агып-агы адырамын багай кичээлге салганын хөрөнгө турар. Мындык чештер чугула мында эвек, областын өкш-даа школазын багай дөкөйлөр чугаалаар хөкөк.

Школаларга өөредилге-кижизилдеги агып-агы адырамын бидирерин өн өкш агып-агы адырамын дуржулаан

непередир улуг учур-дузалык болур. Облоно болгаш башкылар билин бидирер институт бо талаан-биле кошканди хөңгүлөр ап турарын бут-шүтүмчүлөп бу-биле мынар хөкөк. Өөредилгенин шынарын бидиреринге кол чүлү болза, школарга агып-агы адырамын организациялар, булузур көрүм-чүрүмү тургузары болур.

Ол ишкан школан администрация чымын бүгү ажылдакчылардан бектик негедилер болуру, дайынрган харысагалык хөкөкти башкыларынк медресидин көрүп маанса база өң чугула чүлү болур.

Бир эвек башкыларын агып-агы адырамын, школачыл өөренип, чурттаарына таарымчалыг материалдык байдалдар тургустунуу болза, школа база-ла өкш түннелди чеди ап шыдаас. Мычанга ол айтырыгын чугулаап көөр хөкөк.

Агып-агы адырамын политтехниктиг өөредилгени күштедилерин — чугула соруудаларын бирээп. Мында кол чештер чугула болза, оларнын материалдык базаларын дугайында агып-агы адырамын бистин кезде школачылмыста бо талаан-биле байдал онаа кошканди тургустунган. Маана хамыктын мурунда болгаш шөптөп турар организацияларын болгаш бүгү хөй-ниитиниң деткимче, дуузын эргелек чугула.

Областын ортумак школазын МТС-тер болгаш совхозтар көдөз агып-агы адырамын машиналарын тускайлап бөр дугайында агып-агы адырамын депутаттарыннын область Советинин күтүскөмү хөй удаа шитилерин удуруткунган. Ол шитилер колдуунда-ла күшөттинмейн турар. Шитилерин дугулап школарга берсе чогуур чүгүлери МТС-тер ам-даа долдуу-биле бербөдөнөр.

Ол чорук областын көдөз агып-агы адырамын (начальниги эш Пеменко, оон ораакчы эш Соколов) бичи-даа дөвүр-ретпейн турар болгаш школарга үзгүн эвек машиналарын бөр дугайында МТС-терден негезиле турар. Машина чепески болгаш башкылар болур механнизатор кадрлары школарга бөр болза, чоокку үезде көдөз агып-агы адырамын техниказы өкш

билер, бодуун хөрөнгө инакшыдыг кадр агып-агы адырамын школалар көдөз агып-агы адырамын бөр дөкөйлөр өң өөредилгени удуруткучулары бодалайн турарлар.

Кижилер бөдөңгө, школачылмын көдөз агып-агы адырамын агып-агы адырамын, оон тускай эртемчилер база-ла сонугураагы болу дег. Мычалажок чамдык тускай эртемчилер ону мынар көрбөй турар. Оң чижээ Балгазын МТС-тин практикамын көрүп болур. Мында кол инженер эш Дубатов анаа практика эрттирип турган школачылга дуулаарынын улугу, олар ону шуут-ла буржуандырып турар деп негедиле турган болгай.

Чамдык школар бар турар материалдык базаларын чете агып-агы адырамын. Кызылдын № 10 ортумак школазын директору эш Беспаевтуң кошканди агып-агы адырамын-биле мастерская чөдир кылдырмаан, № 7 ортумак школада мастерская улуг озадаашкын-биле агып-агы адырамын.

Школаларын агып-агы адырамын чугула хөңгөчүлөп бирээп болза, школачылмын чылгы үезде көдөз агып-агы адырамын практиканы эрттирип болур. Анаа белеткелдерин адыгааштан эгезилеге учурап. Ону эрттиргенин тодоргай программазын чугаалап, өөреникчилер лагерлеринин, бригадаларыннын составын чештер эгезиле болгаш практиканы чорудуунын хөй-хөйлерин дугайында колхоз баштаар черлерин-биле баш улуг дуржуун алып дерек.

Областын школаларын мурутта өөреникчилерин коммунист кижизилдигенин тала

Француз улус Марсель Кашен-биле чарлып ёзулашкан

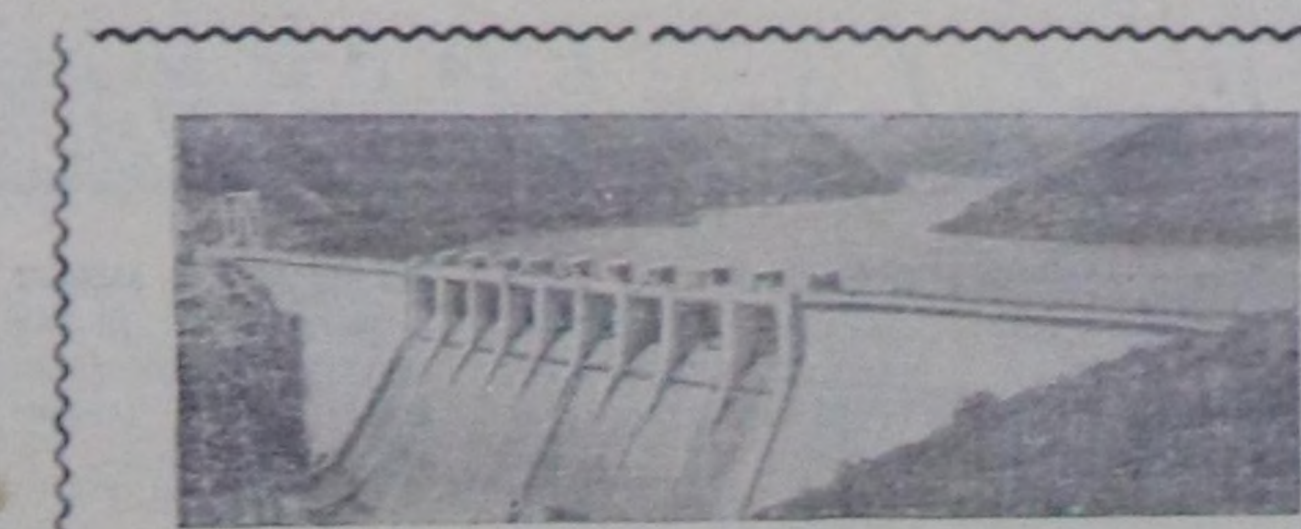
ПАРИЖ. (СЭТА). Французияны ажалыч аягы болган коммунист партиясынын...

Февраль 13-те хэй саныг бөсү Француз болган даштык хэй-иятчи, политик...

Кыдат-совет найралдык кезээзи

ПЕКИН. (СЭТА). Найраа, эвиле болган кайы-кайымыга дуулашар дугайында...

Баштаан социалист лагерини чагыс ээпи быжыгылары, тайбыга ынакшы...

Болгарияны Улус Республикасына мурнуу чүгүндө Родоп даглары «Студен Кладенец» деп сүт мөңдөр чөрүн туулушкуну Арда хемде доозулган.

КУР-нун чазак төлөөлөрүнүн Пхеньянда чеде бергени

ПХЕНЬЯН. (СЭТА). Борей Улус-Демократтык Республикасынын чазакны чалаанын...

Курулуш аэродромунга кылат чазак төлөөлөрүн Борей Улус-Демократтык Республикасынын...

Мурнуу Вьетнам Нгодиньяемчи бөлүктүн үүлгедиглери

ХАНОЙ. (СЭТА). Мурнуу Вьетнамдын эрге-чагыргаларынын эрткен чылдык дегарды...

Оларын хөөрүдөрүнө калбас оогарны кызып алган турган.

«Совет Армиядан өөрөңер»

ПЕКИН. (СЭТА). Совет Эвилеленин Чесектиг Кутеринин 40 чыл онига тураскаат кылдыр «Профанция чжаншэ»...

КУР-нун камагал министр маршал Лин Дэ-хуайинг кылат дайчылыгыга кыйгыры-биле журнал эгелден:

Индонези армиянын офицерлери турган дөрт кижини туауп хоругдаар дугайында дужаал

ДЖАБАРТА. (СЭТА). Индонези радиону дымнатканын ёзугар алмрга, армиянын штатинин начальни генерал-майор Насуфин индонези чазактын шиктирин ёзугар армиядан үндүргөн мурундаты дөрт офицерлери: полковник...

сеиния дораан тудуу хоругдаар дугайында дужаал үндүргөн. Ол мурундаты офицерлер чазактын башчылыкын алытканына халдашыкты кылмырын кыжа...

Автомашиналарын ажалгалын экижидер

Чурттуу экономикаын дүргөн хөгүдөргө ажалгы човарнын хүн-бүтүдө өртү турар материалдык болган културду хөгүдөргө хандырыгына авто-транспорт уулу ролду ойной турар.

тургап, эргилерге үк моторлар болган машиналарын өскө-дэ кезектери дүргөн үрелер чорукта таваржып турар.

«Машинаны-дэ техниканы-дэ билбес кижи мен, харын бо чалаачылар-ла билги, оларын турлар боор».

моторлары өскө, харын өскө-дэ чугула кезектери үрелер дээрин ол МТС-тин ууртукчулары база-ла өкп билер.